

esse dumtaxat dignitatis ornamentum, sicuti scripsit Sanctus Isidorus ad Erminium, juxta interpretationem Habert in notis ad Pontificale Græcorum; sed textum esse lana, non silino, & circa collum deferri, ad eam ovem significandam, quam cum esset amissa, bonus Pastor quæsit, invenit, suisque humeris impositam ad ovile reportavit."

XIX. Exhibitum Nobis non ita pridem fuit exemplum Litterarum Apostolicarum Leonis Papæ X. anno 1515. typis Cameralibus impressum, quibus Maronitarum Patriarchæ tunc existenti, nomine Petro, Pallium conceditur, idemque de corpore Beati Petri sumptum cum ipsis litteris eidem transmitti dicitur. Datæ sunt litteræ apud Sanctum Petrum ann. Incarnationis Dominicæ 1515. Kalendis Augusti, Pontificatus Leonis anno tertio. Leoniana concessio tum Nobis, tum fortè cæteris vocatis ad examen de Pallio Latino concedendo, aut non concedendo Patriarchis Orientalibus, ignota erat: at quatenus ejus notitiam habuissemus, nullum in ea à Nobis præsidium constitutum fuisset. Maronitæ quippè in sacris indumentis Latinos ritus, & mores sequuntur; veluti desumitur ex epistola Innocentii III. ad Jeremiam Patriarcham Maronitarum, quæ scripta fuit anno 1215. & cujus initium est: *Quia Divinæ Sapientiæ bonitas. En verba Epistolæ: Statuentes, ut Pontifices in Maronitarum terminis constituti, vestibus & insigniis Pontificalibus sibi congruentibus juxta morem Latinorum utantur, Ecclesiæ Romanæ consuetudinibus se in omnibus studiosius conformantes.* Qua de causa tum ipse Innocentius, tum cæteri ejusdem Successores, & ipse quoque Leo X. sacra Paramenta, Calices, & Patenas, Romano more elaboratas, tum ad Patriarchas

Maronitarum, tum ad ipsum Petrum liberaliter, & muneris titulo transmisserunt, ut eis in re sacra uterentur; veluti colligitur ex memorati Patriarchæ epistolis ad eundem Pontificem Leonem X. relatis t. 14. Collectionis Conciliorum Labbei col. 346. & seq. Quibus sedulo perpensis, nemo est qui non videat, Leonis factum erga Petrum Patriarcham Maronitarum, ineptum potuisse existimari ad comprobandum, quod aliis Patriarchis Orientalibus, diversum omnino ritum sequentibus, Latinum Pallium concedi deberet. Aptius pro ea re comprobanda profecto fuisset monumentum, quod præteritis mensibus invenimus inter Regesta Congregationis de Propaganda Fide; invenimus enim, die 9. Junii 1642. inter Theologos, & Canonistas, ad examen accitos sermonem habitum fuisse de concedendo, aut denegando Patriarchis Orientalibus Latino Pallio, quoties emissa Fidei Professione, pro eo obinendo preces & instantiæ fuissent exhibitæ, & communi calculo resolutum fuisse pro Pallii concessione, ad tramites textus in cap. *Antiqua, de privilegiis*; licet enim tempore, quo prodit prædicta Decretalis, duo Patriarchæ essent Latini Constantinopolitanus videlicet, & Antiochenus, reliqui tamen duo Alexandrinus, & Hierosolymitanus, erant Græci ritus, & tam iis, quam illis, facta legitur Pallii concessio. At, quod tunc à Nobis ignoratum prætermissum est, nunc à Nobis, post habitam resolutionis notitiam, libentissimè exponitur; cum ex eo mirificè confirmetur, quæ olim à Nobis dicta sunt, & quæ tum à Clemente XI. nostro Prædecessore, tum à Nobis postmodum facta sunt.

XX. Post hæc, ad petitionem Episcopi Quinqueecclesiensis redeuntes, adjicimus, optatam ab eo concessio-

sio-

sionem Pallii, & juris erectæ Crucis præferendæ, post dictatum à Nobis hoc caput indultam illi per Nos fuisse, servatis omnibus cautelis, & conditionibus superius indicatis; ut patet ex nostris Litteris Apostolicis super hoc editis hoc ipso anno 1754. Kalendis Septembris, quæ in tom. 4. nostri Bullarii inserentur.

CAPUT XVI.

De postulatis Episcoporum, qui aliquando in relatione status Ecclesiæ facultatem petunt abdicandi Episcopatum, aut se ad aliam Ecclesiam transferri rogant; deque nonnullis controversiis occasione translationum hujusmodi excitatis, & à sacra Congregatione definitis.

Venerabilis Cardinalis Bellarminus exiguum, sed satis notum Tractatum edidit de *Officio primario Summi Pontificis*, quem Clementi VIII. Pontifici Maximo inscripsit, nonnullas eidem repræsentans Ecclesiasticæ disciplinæ corruptelas, quibus occurrendum omnino esset. Pontifex autem haud passus est, opportunas responsiones abs se desiderari.

II. Quod sexto loco absurdum Cardinalis ad Pontificem detulit, inconsultæ fuerunt Episcopatum resignationes: Sexta res est Episcopatum resignatio sine legitima causa; nam, si tam arctum, ac penè insolubile vinculum inter Episcopum, & Ecclesiam, ut canones docent; unde fit, ut tam facile vinculum istud quotidie resolvi videamus? Alii, retentis fructibus Ecclesiam resignant; ac si quis uxorem repudiet, & dotem retineat. Alii, divites ex redditibus Ecclesiæ effecti, renuntiant Episcopatu, ut ad majora sibi viam ape-

riant. Alii, nepotibus Sedem renuntiant, ut specie renuntiationis possideant Sanctuarium Dei. Alii malunt in Romana Curia Referendarii esse, vel Clerici, quam extra Curiam Sacerdotes magni. Denique alii caventur aëris insalubritatem, alii proventus exiguos, alii populi proterviam. Sed Deus novit, an istæ justæ sint causæ resignationis, & utrum hujusmodi Episcopi quærant quæ sua sunt, an quæ Jesu Christi." Clemens verò VIII. sextæ huic expositioni hoc reddidit responsum: "Nos resignationes difficillimè admittimus, non nisi examinatis causis in Congregatione rerum Consistorialium; & aliquando admittimus, ob ineptitudinem resignationum."

III. Proposito itaque postulato de Ecclesia abdicanda Congregatio Concilii rescribere facilè posset, ut Episcopus orator Congregationem Consistorialem adeat; huic quippè rescripto ipse Clemens VIII. viam veluti stravisse videtur. At retenta, quam superius insinuavimus, methodo, aptius fortè videri posset responsum, si Episcopo demonstraretur, nullam planè Episcopatus resignationem à Pontifice probari, aut admitti, nisi canonica allata causa, eademque judicandi, agendique rationem servari à Congregatione Consistoriali, quoties illi hujusmodi precum examen à Pontifice delegatur; canonicas autem causas recenseri in Decretali: *Nisi cum pridem, de renuntiatione*; has verò, quamvis numero plures recenseantur, ad unum tamen veluti fontem universas referri; ut scilicet tunc demum, & non aliàs, liceat Episcopo Ecclesiam dimittere, cum clarè pateat, ipsum concreditæ sibi plebis saluti prodesse amplius non posse; uti perspicuis verbis statutum legitur in Decretali *Licet, de Regular.* ubi

ubi hæc habentur: Unde, quando potest Episcopus præesse pariter, & prodesse, non debet cedendi licentiam postulare, aut etiam obtinere; & rectè docet S. Thom. 2. 2. q. 185. art. 4. Ad primum. Unde Episcopus de abdicanda Ecclesia nullatenus cogitare potest, nisi cum noverit, se à Pastoralis munere implendo prohiberi; si vè porrò impedimentum ab ipso profluat, ut si fortè is reus esset alicujus criminis ex eorum genere, quæ illius officii, & ministerii executionem impediunt; aut si malè affectæ valetudinis habitu laboret; si illiteratus sit, aut irregularis; si vè ex causis extrinsecis impedimentum oriatur, veluti ex improbitate populi, aut scandalo; quemadmodum scitè animadvertit Fagnan. in Commentar. ad enuntiatum cap. Nisi cum pridem, §. 13. & seq. de renuntiatione. Neque etiam abs re erit monere, inspiciendum esse, utrùm Ecclesia, quam dimittere intendit, sit exsolvendæ annuæ pensioni idonea, & tali quidem pensioni, quæ ad honestam ipsius sustentationem sufficiat, vel potiùs ipse aliunde habeat, quo se ipsum possit honestè alere, atque tractare, absque eo quod Ecclesiæ fructus annua pensione onerentur. De his omnibus Congregationi Consistoriali exhibentur articuli, in quorum demonstrationem testes inducere, aliasque probationes afferre intendit Episcopus; si tamen ipsa Congregatio eos, tamquam relevantes, admittere consentiat, neque verò eosdem, utpotè nullius momenti, rejiciendos decernat.

IV. Ex veteri, nec intermissa Ecclesiæ disciplina, consueverunt identidem ex Regularibus Ordinibus assumi emeriti Religiosi qui alicui Ecclesiæ administrandæ præficiantur Episcopi; cumque aliquando contingat, ut ex his aliqui veniam petant abdicandi se Episcopatu, multum quidem pro-

derit, in ipsa responsione Constitutionem commemorare Benedicti XIII. Pontificis Maximi, incipientem Custodes, impressamque tom. 6. Bullarii Ordinis Prædicatorum, quod editum, & illustratum fuit à P. Antonio Breamond nunc ejusdem Ordinis Generali Magistro, ubi pag. 582. hæc verba leguntur: Decernimus, volumus, & præcipimus, ut Monachi, Mendicantes, & cujuscumque alterius Instituti Regulares, specialissimè etiam mentione digni, qui Episcopatu sibi pridem collato, quacumque de causa, se in posterum abdicare permisi fuerint, claustra suæ Religionis repetere omninò teneantur, & debeant, iis tantum exceptis, qui à Nobis, si vè à Romanis Pontificibus antecessoribus, aut successoribus nostris, obtinuissent, vel obtinebunt facultatem expressam vendi extra claustra, sacro alicui muneri, quod cum vita claustrali exerceri non posset, ex peculiari voluntate nostra, vel eorumdem antecessorum, aut successorum nostrorum specialim addicti; quod quidem munus respiciat seruitium, & obsequium nostrum, vel successorum nostrorum, si vè hujus Sanctæ Apostolicæ Sedis. Quod est planè consonum duobus Decretis summorum Pontificum Alexandri VII. & Clementis XI. de quibus meminit ipsa Benedictina Constitutio. Hæc autem commemoratur etiam à Præstule Alexandro Borgia Archiepiscopo Firmano in vita ejusdem Benedicti XIII. n. 48. Decrevit quoque, ut qui ex Monasticis, aliisque Regularibus Ordinibus, ad Episcopatum assumuntur, si apud Ecclesias sibi commissas non commorentur, aut si illas dimittant, ad claustra Ordinis sui revertantur.

V. Subsequitur postulatam de translatione ab una ad aliam Ecclesiam. Idem Cardinalis Bellarminus in præc-

tato Tractatu de Offic. primario Summi Pontificis ad Clementem VIII. hæc habet de translationibus, paucis complectens quæcumque hæc de re in sacris canonibus habentur: Quinta res est facilis translatio Episcoporum de una Ecclesia ad aliam. Translatio enim Episcoporum, secundum canones, atque usum veteris Ecclesiæ non debet fieri, nisi ob Ecclesiæ necessitatem, vel majorem utilitatem; neque enim instituta sunt Ecclesiæ propter Episcopos, sed Episcopi propter Ecclesias. Nunc autem quotidie translationes fieri videmus ea solùm de causa, ut Episcopi vel honore, vel opibus augeantur. Aliam quoque, adversus translationes, Cardinalis superaddit rationem, desumptam ex magno animarum detrimento, præsertim cum id sine animarum detrimento fieri nequeat, ut experimentum ipsum docet. Neque enim Episcopi Ecclesias diligunt, quas brebi se deserturos sperant, ut ad alias commodiores transeant. Cum autem Clemens Pontifex ad hoc caput rescripserit per hæc verba: Nos cum difficultate transferimus, & non defuimus monere Principes per Nos, & Nuntios nostros; potest exinde erui, quod appositè ad hujusmodi postulatam respondeatur. Qui enim desiderium suum prodit ad aliam Ecclesiam commigrandi, monendus est, oportere omninò, ut Ecclesiæ necessitas, aut utilitas id suadeat; neque verò à Pontifice, aut à Congregatione Consistoriali admitti, probarique translationem ad aliam Ecclesiam; nisi, præter demonstratam causam, Episcopus transferendus plures annos priori Ecclesiæ præfuerit, & nisi simul constet, quam benè de ipsa meritis fuerit; in quem finem etiam, cum res est de translationibus Congregationi Consistoriali exhibentur articuli, super quibus examinandi sunt testes. *Tom. II.*

tes. Celebre est Regium Decretum in Hispaniarum Regnis anno 1656. evulgatum, quo Rex omnibus Consiliaris suis interdixit, ne sibi essent auctores rogandi Pontificem, ut transferret Episcopum à minori ad majorem Ecclesiam, ad quam ipse nominandi jure potiretur, nisi postquam Episcopus octo, vel decem annos priori Ecclesiæ laudabiliter præfuisset. Adeantur Ferosinus ad rubricam, & titulum de translatione Episcopi quest. 3. cap. Licet in tantum, num. 15. & 16. de Sanctis in examine Consistoriali c. 13. num. 165. Illud itidem animadversione dignum est in hac translationum materia; quod, licèt Cardinales, qui aliquem Episcopatum obtinent, eodem se abdicare permittantur absque rigorosa causæ probatione, quotiescumque ad residendum in Romana Curia sese conferre velint, proprio sibi munere perfuncturi, ut scilicet opera, consilioque præsto sint Romano Pontifici, veluti expendit Fagnanus in cap. Nisi cum pridem, num. 57. de renuntiatione; si tamen ad alium Episcopatum non suburbicarium transferri postulent, de ipsorum translatione agendum est in Congregatione Consistoriali, & in ea probandæ sunt translationis causæ, & quidquid præterea opportunum est, ad hoc ut ipsa Congregatio valeat consulere Pontifici, ut petitam translationem auctoritate sua indulgeat. Inter acta ipsius Congregationis Consistorialis duo extant Decreta, eadem die, nimirum 30. Junii 1655. edita, quorum alterum est de Cardinali Joanne Stephano Donghio, qui, cum Adjacentis Ecclesiæ in Corsica esset Episcopus; ejusque coeli gravitatem, atque intemperiem ferre non posset, ad alium Episcopatum transferri se expetebat; Congregatio autem censuit, „si Sanctissimo Domino nostro visum fuerit, „cum-

„eundem, à vinculo prædictæ Ecclesie Adjacentis absolutum, transferri posse, præsertim quod insigni re- rum agendarum domi forisque dexteritate, & prudentia collecta, & quod caput est, magno domus Dei zelo, alteri Ecclesie perutilis futurus esse videatur.” Alterum est de Cardinali Cæsare Facchinetto, qui cum, & ipse affecta valetudine laboraret, & habituales morbos Senogallie, ubi sedebat Episcopus, contraxisset, pro translatione ad aliam Ecclesiam rogaverat. Itidemque Congregatio censuit, „Sanctissimo Domino nostro ita videbitur, adesse causas absolvendi prædictum Eminentissimum Dominum Cardinalem Facchinettum à vinculo, quo prædictæ Ecclesie Senogallien. tenetur, & ad aliam transferendi, præsertim quod in regimine prioris Ecclesie, quantum per valetudinem licuit, ita laudabiliter se gesserit, ut omnino dignus videatur, qui ad aliam Ecclesiam transferatur, apud quam, Deo dante, meliori valetudine utens, „novos, & uberiores fructus in vinea Domini faciat.” Plurima alia hujusmodi Decreta, quæ nullo negotio congeri possent, præmittuntur. Adeo verum est quod innuit Van-Esperen *Jur. Eccles. Univ. tom. part. 1. tit. 15. cap. 4. n. 22.* nihil planè immutatum esse circa translationum disciplinam, in eo quod pertinet ad potissimam illarum causam, quod perinde est, ac dicere, quoad necessitatem, & utilitatem Ecclesie: „Porro licet mutata nonnihil sit disciplina quoad ipsam translationis formam, semper tamen mansit; & manebit inconcussa Patrum regula, quod nonnisi necessitate, aut utilitate cogente, translationes Episcoporum fieri possint; nec minus hodie, quam ætate Sanctorum Patrum, culpabiles sunt Episcopi,

„qui avaritia, aut ambitione ducti, de una Ecclesia migrant ad aliam.”

VI. Percurrentibus Nobis veteres relationes, quædam occurrerunt postulata, occasione translationum hujusmodi, ab Episcopis proposita, quibus Congregatio Concilii opportuna responsa, à summis deinde Pontificibus comprobata, exhibere non desiit; quorum aliqua hæc à Nobis indigitantur eo consilio, ut vel prædicta postulata non amplius proponantur, vel, si ea proponi contingat, in promptu sit tutam eisdem responsionem aptare.

VII. In nonnullis relationibus Episcoporum, qui ab una ad aliam Ecclesiam translati fuerant, proposita legitur quæstio quoad fructus prioris Ecclesie; nimirum, ad quam usque diem liceat Episcopo translato percipere fructus ac redditus Ecclesie, à qua discedit. Quæstionis nodus in eo situs est, ut definiatur tempus, quo prior Ecclesia re ipsa vacare dici possit. At, cum jam decretum fuerit, eandem eo temporis articulo vacare, quo Pontifex in Consistorio Episcopum à vinculo prioris Ecclesie solutum pronuntiat, quamvis necdum Litteræ Apostolicæ super provisione alterius Ecclesie, ad quam transfertur, expeditæ fuerint, ideoque hujus possessionem apprehendere nequeat; hinc necessario sequitur, licere Episcopo redditus prioris Ecclesie percipere usque ad illud tantummodo temporis momentum, quo à Summo Pontifice in Consistorio ab illius vinculo absolvitur; si quos verò fructus post illud tempus decursos perceperit, ad eosdem restituendos omnino teneri. Sanè temporis punctum, quo inducitur prior Ecclesie vacatio, definitum fuit à Congregatione Concilii, post maturum examen, in quadam resolutione, quæ confirmata fuit ab Urbano Papa VIII.

VIII. per Apostolicas Litteras datas die 20. Martii 1625. impressas post Tractatum Barboæ de officio, & potestate Episcopi, editionis Lugdunensis, pag. 111. Ecclesiam, à quo Episcopus de suo consensu transferretur, ab eo tempore vacare, quo idem Episcopus ab illius vinculo, in nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis Consistorio, absolvitur, etiam ante explicationem Litterarum Apostolicarum, vel adeptam secundæ Ecclesie possessionem. Quod verò dictum est, Episcopum posse prioris Ecclesie fructus usque ad præindicatum tempus percipere, ad eorum autem restitutionem teneri, si quos exinde decursos perceperit, id ex ipsa profluit naturali ratione: nec enim justum est, ut is fructus habeat, qui legitimo ad id titulo destituitur; uti rectè animadvertit Garcias de Beneficiis part. 2. cap. 6. num. 41. & cum cæteris Doctoribus prosequitur Rigantio ad Regul. 2. Cancellariae §. 3. num. 38. & 39. tom. 1.

VIII. Quamvis Urbani VIII. Litteræ per se satis claræ sint, ac perspicuæ; nihilominus plures quoad earum intelligentiam excitatæ sunt controversiæ, de quibus hæc brevissimè, quantum fieri poterit, dicturi sumus; sermonem redigentes ad ea, quæ pertinent ad rem præsentem, nimirum ad postulata per Episcopos in relatione status Ecclesiarum proposita, quibus dum rescriberetur, opportunum exhibitum fuit responsum.

IX. Declarat Urbanus in supra relatis Apostolicis Litteris, Ecclesiam vacare ab eo tempore, quo Episcopus ab ejusdem vinculo fuit in Consistorio solutus. Hinc ortum est dubium, an, si quod Beneficium in ejus Ecclesie diocesi vacaverit post præfatum tempus, nondum expeditis litteris super provisione alterius Ecclesie, ad quam

transfertur, minusque capta istius possessione, possit Episcopus illud conferre. Super quo tribunalia constantè responderunt, quod sicuti non licet Episcopo suos facere fructus, qui post solutum in Consistorio vinculum spiritualis conjugii excurrunt, ita nec ipsi integrum est Beneficia conferre ex eo tempore vacantia, quæ nimirum debeant perinde censerì, ac si vacassent, ipsa Sede Episcopali vacante. Ejusmodi judicata, non quidem reverà à Congregatione Concilii ad Episcoporum consultationes respondente, sed ab aliis Romanæ Curie tribunalibus prolata, indicantur à Rigantio cit. loc. & à de Sanctis in suo Examine Consistoriali cap. 5. num. 25. & seq.

X. Ad relationes verò status Ecclesiarum, responsaque iisdem exhiberi solita, propriè spectat inquisitio illa, cujusnam sit, Ecclesiam, universamque diocesim administrare per id temporis spatium, quod inter solutionem vinculi in Consistorio peractam, allatumque de secuta jam hujusmodi solutione nuncium, intercedit; neque enim defuerunt qui suspicarentur, Ecclesiam, atque diocesim sub nullius regimine tunc esse; propterea quòd nequeat illud residere apud Episcopum, cujus spirituale vinculum jam in Consistorio à Summo Pontifice solutum fuit; nec etiam illud sibi vindicare valet Capitulum, quod, donec præfati vinculi solutionem ignorat, incognitam quoque habet Ecclesie vacationem. At, si percurrantur tum Congregationis resolutiones; tum Breve Urbani eas confirmantis, cogetur quisque fateri, opportunè provisum fuisse, ne enuntiatum incommodum oriatur; quod scilicet nullus sit, qui medio tempore inter solutionem vinculi, & allatum de ea nuncium, regimen, &

administrationem Ecclesie gerat; in iis quippe cautum statutumque legitur, jurisdictionem penes Episcopum esse debere, quousque nuntiatum ipsi fuerit, recisum jam in Consistorio fuisse vinculum, quo is Ecclesie obstringebatur; eo autem nuncio ad ipsum perlato, abdicare illi se debere exercitio cujuscumque jurisdictionis, hancque universam in Capitulum transferri: „Posteaquam verò ex testimonio, seu documento Secretarii sacri Collegii, vel alio modo, hujusmodi absolutionis notitiam Episcopus translatus habuerit, illi eum exercitio ordinariæ jurisdictionis abstinere debere, eamque in Capitulum transire; ita ut statim Capitulum eadem jurisdictione, uti, Sedem vacantem publicare, atque Officialem, seu Vicarium, ad dicti Concilii præscriptum, constituere possit, & debeat." Neque ex eo, quod Episcopo protrogetur jurisdictionis exercitium ad illud usque tempus, quo noverit, suum cum Ecclesia spirituale conjugium direptum fuisse, contendi ullo modo potest, prædictam quoque apud ipsum manere facultatem conferendi Beneficia, quæ eodem intermedio tempore vacare contingat; jurisdictione enim ad diocesis regimen necessaria in suspensio manere nequit; at contra nihil prohibet, quominus Beneficiorum collatio differatur, donec de illis disponat is, ad quem pertinet Beneficia Rectore viduata, Episcopali Sede vacante, conferre.

XI. In Decretali *Si Episcopus, de supplend. neglig. Prælator. in 6.* cautum est, ut, si Episcopus paganorum, aut schismaticorum captivus fiat, in Capitulum transeat Ecclesie administratio, eousque tamen retinenda, quoad Capitulum ipsum opportunam ea de re notitiam perferri curaverit ad Se-

dem Apostolicam, cui reservatum est ea præscribere, quæ deinceps agenda erunt; quemadmodum colligitur ex illis verbis: „donec per Sedem Apostolicam, cujus interest Ecclesiarum providere necessitatibus, super hoc per ipsum Capitulum, quam citò commode poterit, consulendam, aliud contigerit ordinari;" ut scitè expendunt Doctores in præcit. textum. Ad id minime locum habet, ubi Episcopus, quamvis ab hostibus captus fuerit, in ea tamen conditione versatur, ut & à diocesanis litteras accipere, & suis ipse recurrentibus epistolis opportuna ad rectum diocesis regimen mandata indicare valeat; uti sapienter decrevit Congregatio Concilii in causa *Hibernie Administrationis Ecclesiarum*, proposita, & definita die 6. Augusti 1683. Quod tunc propositum fuit dubium, sequens est: „An casu quo Episcopus ab hæreticis captus detineatur, non ita tamen arcè custoditus, ut ipsi, ejusque diocesanis, facile non sit, saltem per litteras, inter se agere, ejusdem Episcopi jurisdictione intelligitur suspensa, & ad Capitulum Ecclesie Cathedralis devoluta." Responsum autem fuit: *Jurisdictionem non esse suspensam.* Ex quo sanè exemplo evincitur, omnem ab Apostolica Sede adhiberi curam, ne dioceses recto opportunoque regimine destituantur, sive Sedes per Episcopi obitum vacet, sive quolibet alio ex capite populus suo Pastore careat; simulque eandem huic methodo firmiter adherere, ut penes superstitem Episcopum sit administratio, rerumque omnium cura, quousque valeat is Ecclesie præesse, & donec hujus regimen alteri committi valeat.

XII. Et hucusque deducta confirmari posse videntur ex his, quæ à Nobis statuta sunt in novis Litteris Apos-

Apostolicis expeditis die 16. Januarii 1753. & transmissis ad Venerabiles Fratres Episcopos Apostolicos Vicarios Indiarum Orientalium, quasque hic referre, uti dicitur, per transennam, non inopportuno esse existimamus, etsi animus sit eas inserendi in quartum tomum nostri Bullarii. Hi Apostolici Vicarii, Ordine, & caractere Episcopali sunt decorati. Nonnulli habent coadjutorem cum futura successione, nonnulli dicto coadjutore carent; & quando aliquis ex his vitam cum morte commutabat, non erat qui regeret populum defuncto commissum, & longum tempus erat expectandum, antequam novus Apostolicus Vicarius in Urbe eligeretur; in loco enim, qui à defuncto Vicario regebatur, nec Canonici, nec ut plurimum Clerus reperiebatur, qui ad electionem Vicarii Capitalaris procedere posset. Ad advertenda itaque imminencia mala, statuimus, quemcumque Vicarium Apostolicum Indiarum Orientalium, carentem coadjutore cum futura successione, debere ex Clero Seculari, vel Regulari, eligere Vicarium Generalem habilem atque idoneum, qui tamquam Apostolicus delegatus, eveniente obitu Vicarii Apostolici, regimen & gubernium assumat Apostolici Vicariatus usque ad captam Vicariatus Apostolici possessionem à novo Vicario Apostolico per Sedem Apostolicam constituendo; prædictoque Vicario Generali concessimus omnes & singulas facultates, quæ Vicariis Capitalaribus cujuscumque Cathedralis Ecclesie Sede vacante, de jure competunt, nec non usum & exercitium earum facultatum, quibus Apostolicus Vicarius Episcopus, dum vivebat utebatur, iis tantum exceptis, quæ requirunt Ordinem, & characterem Episcopalem, vel non sine sacrorum Oleorum usu exercentur; & urgente necessitate,

Tom. II.

prædicto Vicario Generali potestatem dedimus consecrandi Calices, & Patenas, atque Altaria portatilia, cum sacris tamen Oleis ab Episcopo benedictis; ut ex benigna lectione Litterarum Apostolicarum supra memoratarum aperte colligi potest.

XIII. Ad institutum redeundo, ex sepe memoratis Urbani VIII. litteris rectè deducitur, prioris Ecclesie fructus ab Episcopo percipi non posse, postquam ab illius vinculo fuerit in Consistorio absolutus. Tribunalium autem judicata superaddunt, nec ipsi licere disponere de Beneficiis, quæ vacare contingerit, postquam in consistorio spirituale illud conjugium fuerit dissolutum. At fatendum est, easdem Apostolicas litteras de Episcopo loqui, qui in translationem suam consenserit: à qua Episcopus de suo consensu transfertur; neque præterea dubitandum, quin valde rationi consonum sit, ut, quæ de beneficiis prodierunt tribunalium judicata, in ea pariter hypothesi rectè procedant, qua Episcopus sciens, & vel expressè, vel tacitè consentiens, ad aliam Ecclesiam transfertur; tunc enim cum hinc confluat scientia, & consensus Episcopi qui est transferendus, illinc enodatio vinculi, quo is priori Ecclesie obstringebatur, nihil planè desideratur eorum, quæ ad prioris Ecclesie vacationem sunt necessaria; quamvis certa notitia de jam secuta spiritualis conjugii solutione ad Episcopum non pervenerit, nec is novas Bullas expederit, multoque minus alterius Ecclesie possessionem nactus fuerit. Si verò hujusmodi vinculi solutio fiat, inscio planè Episcopo, isque ad aliam Ecclesiam transferatur sine prævia sua scientia, aut consensu, non videtur locus amplius esse dispositioni Brevis Urbani, aut præindictis tribunalium judicatis; sed, non obstant

V 3

te

te sapè memorati vinculi dissolutione in Consistorio peracta, videtur potiùs Episcopus tum rectè fructus percipere, tum etiam validè Beneficia conferre posse, quousque sibi nunciata vinculi enodatione, suum ipse consensum eidem accomodaverit, vel, eo denegato, summus Pontifex, justis urgentibus causis, illius consensus defectum supplerit, volueritque, ut peracta ad alteram Ecclesiam translatio suum sortiatur effectum. Quæstiones hasce expendunt Barbosa *de officio, & potestate Episcopi p. 5. allegat. 119. num. & seq.* & de Sanctis *in examine Consistoriali cap. 5. num. 41. & seq.* ubi collecta legi possunt quæcumque in hanc rem ab aliis tradita sunt. Verùm nos ab hisce controversis abstinēbimus; quamvis enim aliis temporibus exempla non defuerint translationum Episcoporum; absque eorum consensu peractarum, hæ tamen subinde interdictæ fuerunt; ut patet ex monumentis eruditè collectis à Christiano Lupo *in can. 13. Dictatus, S. Gregorii VII.* Quamobrem, cum juxta vigentem disciplinam translationes nunc minimè fiant, nisi prævia scientia, & consensu Episcopi, qui ab una ad aliam Ecclesiam est transferendus, supervacaneum est præindictæ quæstionis examen instituere.

XIV. At, si inutile est de præmemorata controversia disputare, abs re tamen videri non debet sequentem expendere, aliàs in Polonia Regno excitatam, ubi, ex ejusdem Regni systemate, frequentiores contingunt Episcoporum translationes. Illic siquidem antiquitus ea obtinuerat consuetudo, ut, dum à Rege tenioris, & inferioris Ecclesiæ Episcopus ad pinguiorem, dignioremque Sedem nominabatur, futuro sibi in prioris Episcopatus regimine successorì relinqueret fructus omnes, qui maturaverant ex

eo die, quo fuerat ad digniorem Episcopatum nominatus; sed, cum quidam subinde sibi licere putaverint utriusque Episcopalis mensis fructus colligere, nonnulli Episcopi in relatione status suarum Ecclesiarum, & ipse quoque Rex, per Apostolicum Nuncium, vehementer postularunt, ut à Sancta Sede statueretur, translatum Episcopum, adeptis sibi fructibus secundæ Ecclesiæ, debere omninò successorì dimittere fructus primæ Ecclesiæ à die suæ nominationis maturatos.

XV. Assumpto per Congregationem Concilii, ex Pontificis jussu, hujusce quæstionis examine, mandavit eadem Prospero Fagnano insigni Canonico Jurisperito, & tunc eidem Congregationi à Secretis, ut sententiam suam ea de re exponeret. Ipso autem, ad trutinam revocato articulo, an Episcopus ad alteram Ecclesiam nominatus, percipere, ac sibi rectè acquirere posset prioris Ecclesiæ fructus ex eo tempore maturatos, quo ipse ad alteram Ecclesiam nominatus fuerat, duas posuit, distinxitque facti species; quarum altera hæc est: "Aut Episcopus nominatus, ante admissam nominationem per Papam, non solum percepit, sed etiam consumpsit fructus (prioris videlicet Ecclesiæ) ita ut non extant; & non videtur arcandus ad solvendam illorum æstimationem; quia injustum esset, ut teneatur restituere fructus, quos percipit, & consumpsit non solum ut bonæ fidei possessor, sed etiam ut dominus, & verus Episcopus illius Ecclesiæ; & alioquin videretur liberatus à vinculo Ecclesiæ suæ per solam Regis nominationem; altera verò sequentibus verbis concepta est: "Aut verò Episcopus nominatus à Rege fructus nondum consumpsit (loquitur itidem de fructibus primæ Ec-

„Ecclesiæ) sed illi adhuc extant, & tunc fortè absonum non esset, ut illos dimitteret successorì."

XVI. At Fagnani sententiam minimè receptam fuisse apparet. Siquidem datis ea de re litteris ad Nuncium Apostolicum, ut opportunas notitias exquireret ab Episcopis, quorum major prudentiæ opinio in eo Regno esset, hisque demùm ad Urbem allatis, cum animadversum fuerit, malum omnem promanare ex cupiditate eorum, qui ad alteram Ecclesiam nominati, minimè curabant prioris administrationem relinquere, & Apostolicas litteras suæ translationis expedire, ut diutius frui possent proventibus utriusque Episcopatus; prioris videlicet, quia nondum fuerant à vinculo, quo ei alligabantur per Sedem Apostolicam absoluti; alterius autem, propterea quod, juxta Regni consuetudinem, ex die secutæ vacationis, fructus omnes in futuri Præsulis commodum asservabantur; cumque insuper deprehensum fuerit, ex hoc ipso aliud profluere absurdum, ut nimirum Episcopus ad priorem Episcopatum nominatus, protraheret Apostolicæ Sedi suam exhibere nominationem, ac provisionis litteras expedire, eò quod prædecessor Episcopus omnes priores Ecclesiæ fructus jam perceperat, & aut consumpsit, aut secum ad alteram Ecclesiam transtulerat; Summus Pontifex Urbanus VIII. edito Decreto constituit, ut, si in posterum Cathedralis aliqua Ecclesia in Regno Polonia quatuor tantum mensibus, vel breviori temporis spatio vacasset, liceret quidem novo Episcopo fructus hujusmodi vacationis tempore maturatos sibi habere, juxta veterem Regni consuetudinem; at, si Ecclesia ulterius vacasset, ne integro quadrimestri datus ipsi fuisset Sponsus, & Pastor, tunc qui à quar-

to mense fructus maturarent, nulla alia facta declaratione, statim intelligerentur, non quidem novo Episcopo, sed certis quibusdam piis operibus in Decreto designatis addicti. Quo sanè Decreto præindictis duobus incommodis fuit efficaciter consultum. Et enim, animadversa illius lege, Episcopus minori Ecclesiæ præfectus, si à Rege ad majorem nominetur, sollicitam dabit operam, ut suam nominationem quamprimum exhibeat, ad hoc ut novæ Ecclesiæ sibi designatæ provisionem à Sede Apostolica impetrare, ac Bullas expedire possit; sciens nimirum, novæ hujus Ecclesiæ fructus sibi dumtaxat relinqui ad quartum usque mensem à die illius vacationis; qui vero fuerit ad eam Ecclesiam nominatus, ex qua Episcopus ad aliam transfertur, aut negliget quantociùs Bullas obtinere; sciens, & ipse obnoxium se esse sanctioni præindicti Decreti, quoties expeditionem suam protulerit ultra quadrimestre à die vacationis, hoc est à quo die antecessoris sui translatio in Consistorio admissa fuerit.

XVII. Urbani VIII. Decretum est hujusmodi, exscriptum *ex lib. 12. decret. pag. 274. & seq.* „Cum in Regno Polonia, ubi excrebræ sunt Episcoporum translationes, jamdiu inoleverit abusus, ut Episcopus ad aliam Ecclesiam transferendus, de industria differat se à prima Ecclesia liberare, ac litteras Apostolicas suæ translationis expedire, ut eo diutius utriusque Episcopatus fructus asservatur; prioris nempe, cujus vinculo nondum à Sede Apostolica exsolutus est; & posterioris, ad quem transfertur, cujus fructus universi, à die vacationis Ecclesiæ, sibi integrè reservantur; cumque inde etiam fiat, ut successor in Episcopatu, unde ille translatus est, negligat, & ipse

»sua provisionis Bullas expedire,
 »quippè cum intelligat, se diu sub-
 »iturum Ecclesiae onera universa abs-
 »que illis fructibus, quos omnes præ-
 »decessor Episcopus aut ante trans-
 »lationem consumpsit, aut ad aliam
 »Ecclesiam secum asportavit; Sanc-
 »tissimus Dominus noster hujusmo-
 »di corruptelam, quæ cedit in gra-
 »ve Ecclesiarum in spiritualibus, ac
 »temporalibus detrimentum, pro Pas-
 »torali ejus sollicitudine ac zelo,
 »magnoperè cupiens de medio sub-
 »latum iri, ex sacra Congregationis
 »Cardinalium Concilii Tridentini In-
 »terpretum sententia, statuit atque
 »decrevit: ut si qua Cathedralis Ec-
 »clesia intra fines Regni Poloniae
 »deinceps vacaverit spatio quatuor
 »mensium dumtaxat, vel infra, li-
 »ceat quidem Episcopo successori
 »sibi fructus vindicare pro rata tem-
 »poris vacationis hujusmodi, juxta
 »antiquam illius Regni consuetudi-
 »nem; verum, si infra prædictum
 »terminum Ecclesia de Pastore non
 »fuerit provisa, fructus pro rata illius
 »temporis, quo Sedes post quartum
 »mensem vacabit, nullatenus suc-
 »cessori, sed integrè Fabricæ illius
 »Ecclesiae, quatenus indigeat, alio-
 »quin Sacristiæ illius, absque alia
 »declaratione, applicati censeantur;
 »& ejusdem Ecclesiae Capitulum,
 »cui Sanctitas sua hac in parte ne-
 »cessariam facultatem impertitur, om-
 »nino curare debeat, ut applicatio
 »hujusmodi quamprimùm sortiatur
 »effectum. Quod si, & Sacristia suf-
 »ficienter instructa reperiatur, liceat
 »eidem Capitulo, consulto tamen
 »prius Episcopo successore, ac præ-
 »via illius approbatione, hujusmodi
 »fructus in alios pios usus pro loco
 »& tempore utiliores insumere, non
 »obstantibus constitutionibus Apos-
 »tolicis, statutis, consuetudinibus,

»cæterisque contrariis quibuscumque."
Datum Romæ die 23. Decembris
1624. His autem Urbani VIII. mo-
numents, quæ superius num. 7. & 10.
 & in præsentì attulimus, aut adimi-
 tur Episcopis occasio postulata pro-
 ponendi, ut super hujus generis quas-
 tionibus edocentur; vel certè quidem
 iisdem propositis planus Congregatio-
 ni, & tutus subministratur rescriben-
 di modus.

CAPUT XVII.

*De Postulatis respicientibus absurda
 quædam, seu scandala è Diocesi
 eliminanda.*

Apostulatis, ad ipsasmet Episco-
 porum personas pertinentibus,
 gradum nunc facimus ad alia, quæ
 diocesis regimen, administrationem-
 que attingunt. Hæc inter illud primo
 loco recensendum est, quo petitur,
 ut aliqua scandala diocesim inficien-
 tia auferantur. Nos autem ea mente
 haud sumus, ut hic tractatum ve-
 luti elucubrare velimus ad indican-
 das regulas, quas sequi debeat Præ-
 sul, ut singulares personas emendet,
 atque coercet, quæ in varia delicta,
 errataque prolabi consueverunt. Lu-
 dovicus Abelly Episcopus Ruthenen-
 sis Librum edidit inscriptum *Episco-
 palis sollicitudinis Enchyridion*; in
 cujus postrema parte, quæ inscribitur
*de Virtutibus, quæ Episcopum
 maximè decet*, summo studio col-
 legit, & Divinarum Scripturarum tex-
 tus, & dicta Patrum, quibus dirigi-
 tur Episcopus, atque edocetur, qua
 ratione se gerere debeat, dum eos cor-
 rigit, punitive, qui reprehensione, vel
 animadversione digni reperiuntur. Ce-
 lebris est Sancti Gregorii Liber *Regulæ
 Pastoralis*, quo tum omnia complec-
 titur, explanatque, tum demisso planè
 ani-

animo hæc de se loquitur *in fin.* "Dum
 »monstrare, qualis esse debeat Pastor,
 »invigilo, pulchrum depinxi homi-
 »nem pictor fœdus; aliosque ad per-
 »fectionis litus dirigo, qui adhuc in
 »delictorum fluctibus versor." Quæ
 verba expendens Cardinalis Baronius
ad annum Christi 590. hæc habet:
 »Eo se vinculo arctius obstringere
 »voluisse videtur, ut quæ alios scri-
 »bendo docuisset, primus ipse ope-
 »re implere satageret, exemplar sibi
 »optimi Pastoris velut in tabula pic-
 »tum ob oculos ponens, ut se ip-
 »sum in eandem imaginem transfor-
 »maret."

II. Nostrum hoc institutum atque
 propositum publicos quosdam spectat,
 gravesque abusus, quibus humanæ leges
 opportunum adhibere remedium
 possunt, ac debent, juxta doctrinam
 S. Thomæ I. 2. *quest. 91. art. 4. in
 corpore*: "Lex humana non potest
 »omnia, quæ malè fiunt, punire, vel
 »prohibere; quia, dum auferre vellet
 »omnia mala, sequeretur, quod
 »etiam multa bona tollerentur, &
 »impediretur utilitas boni commu-
 »nis, quod est necessarium ad con-
 »servationem humanam. Ut ergo
 »nullum malum improhibitum, &
 »impunitum remaneat, necessarium
 »fuit supervenire legem divinam, per
 »quam omnia peccata prohibentur." quod
 ipsum disertius declarat *art. 2. quest. 96.*
 »Lege humana non pro-
 »hibentur omnia vitia, à quibus vir-
 »tuosi abstinent, sed solum graviora,
 »à quibus possibile est majorem par-
 »tem multitudinis abstinere, & præ-
 »cipuè quæ sunt in nocumentum
 »aliorum, sine quorum prohibitione
 »societas humana conservari non
 »posset." Hæc autem sunt, qui-
 bus Episcopi in suis postulatis re-
 medium exposcere consueverunt; qui-
 busque nihil accomodatius afferri po-

test, quam modos indigitare, quos
 alii probi sapientesque Ecclesiarum
 Pastores ad eadem eradicanda secu-
 ti sunt.

III. Quotiescumque res fuit de
 Religione, ac Fide Catholica, quæ
 in periculum, & discrimen adduci
 visa est, seu cum actum est de pu-
 blico propulsando scandalo, quo po-
 puli mores palam inficiebantur; post-
 quam Sancti Præsules, quantum in
 ipsis positum erat, hujusmodi peri-
 culis, & corruptelis propulsandis ad-
 laborarunt, non neglexerunt secula-
 rem Principem appellare, ejusdem
 zelum ardentioribus studiis excitantes
 adversus errorem qui diocesim
 vel jam invaserat, vel propè erat ut
 invaderet, seu adversus publicum
 scandalum ipsa in diocesi invalescens.
 In Bibliotheca Patrum *tom. 4. edition.*
Lugdun. insertum est præclarissimum
 Julii Firmici Materni commentarium
de errore profanarum Religionum,
ad Constantium, & Constantem Au-
gustos, tantoperè commendatum à
 Cardinali Baronio *ad annum Christi*
337. in quo summa adhibita eloquen-
 tiæ vi auctoritatem potestatemque ob-
 testatur Constantii, & Constantis Im-
 peratorum, ut nihil intentatum re-
 linquant, quo idololatria à Constanti-
 no Magno eorum parente profligata,
 post ejus obitum, Romana in Urbe, vel
 alio quolibet in loco nequaquam vires
 reciperet. Exscriptum legitur in Gra-
 tiani Decreto pulcherrimum illud S.
 Isidori effectum: "Potestates necessa-
 »riæ non essent, nisi ut, quod non præ-
 »valent Sacerdotes efficere per doctri-
 »næ sermonem, potestas hoc impleat
 »per disciplinæ terrorem. Sæpè per
 »regnum terrenum cœleste regnum
 »proficit; ut qui, intra Ecclesiam po-
 »siti, contra Fidem, & disciplinam Ec-
 »clesiæ agunt, rigore Principum con-
 »terantur; ipsamque disciplinam quam
 »Ec-